Проєкт

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА «ЕКОЛОГІЯ 2027-2031»

Охорона навколишнього природного середовища і раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки і збереження природного середовища життєдіяльності населення є невід'ємною умовою стійкого економічного та соціального розвитку України.

Соціально-економічний розвиток Волинської області тісно й нерозривно пов'язаний зі станом навколишнього природного середовища регіону та напряму залежить від реалізації стратегічних завдань у сфері охорони та збереження довкілля. Так, до основних принципів формування регіональної екологічної політики належить охорона та поліпшення стану навколишнього природного середовища, гарантування безпечних екологічних умов для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем.

Рішенням обласної ради від 21 серпня 2025 року № 33/2 затверджено оновлену Стратегію розвитку Волинської області до 2027 року (далі – Стратегія), однією із стратегічних цілей якої є раціональне використання природних ресурсів, екологічна безпека, зменшення впливів та наслідків зміни клімату.

Практичним інструментом реалізації регіональної екологічної політики та виконання пріоритетних завдань Стратегії є Регіональна екологічна програма «Екологія 2027-2031» (далі – Програма).

Програму розроблено відповідно до законодавчих та нормативно-правових документів, а саме: Конституції України, законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про основні засади державної кліматичної політики», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України», «Про управління відходами», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про охорону атмосферного повітря», «Про стратегічну екологічну оцінку», Бюджетного, Податкового, Водного, Лісового та Земельного кодексів України, постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 року № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля», постанови Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 року № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 року № 1353-р «Про затвердження Національного плану

управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів», розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 895-р «Про затвердження планів управління ризиками затоплення на окремих територіях у межах районів басейнів річок», розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1078-р «Про затвердження планів управління річковими басейнами Вісли, Дністра та Південного Бугу на 2025-2030 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1077-р «Про затвердження планів управління річковими басейнами Дніпра та Дону на 2025-2030 роки», Стратегії розвитку Волинської області до 2027 року (затвердженої рішенням обласної ради від 21 серпня 2025 року № 33/2), розпорядження Волинської обласної державної адміністрації від 04 травня 2023 року № 201 «Про затвердження Порядку розроблення та виконання регіональних програм».

Програма розроблена управлінням екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації з урахуванням пропозицій структурних підрозділів Волинської обласної державної адміністрації, міських, селищних та сільських рад, підприємств, установ та організацій. До Програми включені заходи з вирішення проблемних питань, що є актуальними як для більшості територій області, так і для окремих громад, а також із проведення освітньо-виховної діяльності екологічного спрямування, інформування населення та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони довкілля.

Паспорт Програми наданий у додатку 1.

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Сучасний стан навколишнього природного середовища у Волинській області можна охарактеризувати як відносно стабільний.

Значною мірою екологічна ситуація в області зумовлена сучасними проблемами та тими, які виникали на протязі попередніх років, а також спричинена методами ведення сільського та лісового господарства, впливом промислових підприємств, наслідками функціонування об'єктів муніципальної інфраструктури населених пунктів.

Серед основних екологічних проблем області, які потребують вирішення, слід зазначити:

забруднення поверхневих вод унаслідок скидання неочищених або недостатньо очищених стоків, що пов'язано з відсутністю очисних споруд, фізичним і моральним зносом водопровідно-каналізаційних систем, недостатнім фінансуванням їх утримання, ремонту й реконструкції. На території Волинської області експлуатуються очисні споруди різних типів (повного біологічного очищення, механічного очищення) з подальшим скидом очищеної стічної води у водні об'єкти. Переважну більшість становлять очисні споруди повного біологічного очищення. Забезпечують нормативне очищення зворотної води підприємства водопровідно-каналізаційного господарства, які експлуатують каналізаційно-очисні споруди. Потужність очисних споруд в

області становить 75,795 млн м3. Забезпечують нормативне очищення зворотньої води підприємства водопровідно-каналізаційного господарства, які експлуатують каналізаційно-очисні споруди. До 2025 року КП «Луцькводоканал» було основним забруднювачем поверхневих водних об'єктів на території області проте, протягом останніх років підприємством проводилася реконструкція очисних споруд, яка дала можливість забезпечити якісну очистку стічних вод. Для вирішення проблеми очистки стічних вод комунальних підприємств необхідно виконати роботи з будівництва нових, реконструкції наявних очисних споруд, а також об'єктів водопровідно-каналізаційних мереж. Зазначені заходи потребують значних капітальних вкладень та часу на їх виконання.

Вагомою екологічною проблемою області є порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму водних об'єктів. Одним із важливих чинників антропогенного впливу на річки і водойми є розорювання їх прибережних захисних смуг та надходження до них неочищеного поверхневого стоку з територій населених пунктів, що призводить до замулювання русел, забруднення вод, порушення гідрологічного режиму та технічного стану водних об'єктів. Для вирішення перерахованих проблем у Програмі передбачені заходи з покращення екологічного стану та відновлення і підтримання гідрологічного режиму водних об'єктів на території Волинської області тощо.

Підтоплення сільськогосподарських угідь та населених пунктів також є однією з водогосподарських та екологічних проблем Волинської області, особливо для її північних (поліських) районів, які розташовані в заплавах річок та в найбільш понижених ділянках рельєфу південної частини області. Ця проблема має сезонний характер під час весняного танення снігу (повені) або тривалих осінньо-літніх дощів (паводків) і загострюється через замулення, заростання чагарниками та очеретом внутрішньогосподарських каналів, які втрачають пропускну здатність і не можуть вчасно відводити великі об'єми води. З метою вирішення цієї проблеми у Програмі передбачено проведення заходів від підтоплення населених пунктів та сільськогосподарських угідь та спрямованих на покращення функціонування внутрішньогосподарських меліоративних систем та гідроспоруд на них;

забруднення атмосферного повітря викидами забруднювальних речовин від промислових підприємств та автотранспорту. Основними забруднювачами повітря за викидами економічної діяльності залишається переробна промисловість (51,4%), сільське, лісове та рибне господарство (21,1 %), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (8,3 %), постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (6,46 %), викиди забруднюючих речовин яких складають більше 87% від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Волинській області. Найвища щільність викидів від стаціонарних джерел спостерігається у чотирьох містах Волинської області: м. Луцьк, м. Ковель, м. Нововолинськ та у м. Володимир. Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок з уловлювання газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших. Програмою передбачено виконання

заходів, спрямованих на зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря (серед них ремонт, модернізація котельного обладнання, встановлення та реконструкція обладнання для зменшення викидів забруднювальних речовин, проведення режимно-налагоджувальних робіт) та щодо проведення лабораторного контролю викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, інвентаризації джерел забруднення атмосферного повітря;

антропогенний вплив на земельні ресурси регіону. Основними чинниками такого впливу є сільське господарство (сільськогосподарські угіддя складають 53,6 % від площі області), промисловість та транспорт. Найбільшу загрозу становлять явища, які спостерігаються в ґрунтовому покриві, де внаслідок ерозії, відкритих розробок корисних копалин та будівельної сировини, забруднення хімічними речовинами і промисловими викидами, неправильної агротехніки деградовано й виведено з використання великі площі продуктивних земель. За даними Держгеокадастру у Волинській області площа порушених земель оцінюється приблизно у 2% території області. Найбільше таких ділянок зосереджено у північних районах (Полісся), де поширені торфовища, кар'єри та інші порушені землі. Програмою передбачено проведення заходів з рекультивації порушених земель, спрямованих на відновлення господарської цінності земель, поліпшення малопродуктивних земельних угідь з метою відновлення родючості ґрунтів, підвищення екологічної стійкості ландшафтів та повернення земель у якісний господарський обіг та створення захисних насаджень на деградованих, малопродуктивних та ерозійно небезпечних землях, які забезпечать закріплення піщаних, змитих ґрунтів на схилових ділянках.

виснажливе використання біоресурсів та зменшення біорізноманіття. Важливим завданням на сьогодні є збереження цінних природних комплексів та ландшафтів, біологічного різноманіття, а також раціональне використання природних ресурсів. На території Волинської області знаходиться 400 територій та об'єктів природно-заповідного фонду, з них 27 – загальнодержавного значення та 373 – місцевого значення. Площа заповідності області складає 220 848,152 га (майже 11 % від площі області). Території національних природних парків Шацького та Прип'ять-Стохід, а також Черемського природного заповідника отримали статус водно-болотних угідь міжнародного значення відповідно до Рамсарської конвенції про водно-болотяні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів. Смарагдова мережа на території Волинської області включає природні території особливого природоохоронного інтересу, які мають значення для збереження видів та оселищ, визначених як приорітетні. На сьогодні до Смарагдової мережі включені Національні природні парки «Прип'ять-Стохід», «Цуманська пуща», «Шацький», Черемський природний заповідник, долина річки Стир, заплава річок Турія, Пріп'ять та інші об'єкти. Першочерговим завданням є збільшення площ природно-заповідного фонду та створення нових заповідних об'єктів та вдосконалення регіональної і територіальної (місцевої) структури екологічної мережі на території області. Рішенням Волинської обласної ради від 12.04.2017 № 13/37 затверджено Регіональну схему екологічної мережі у Волинській області, яка враховується при здійсненні будь-якої діяльності на території

області. До регіональної схеми на даний час вносяться зміни та доповнення в частині геоінформаційної системи та бази даних територій та об’єктів природно-заповідного фонду області. Основними загрозами для біологічного та ландшафтного різноманіття є денатуралізація природних ландшафтів, антропогенна діяльність, поширення інвазійних видів, розповсюдження хвороб та шкідників. Із метою збільшення площі заповідних територій та збереження об'єктів природно-заповідного фонду Програмою передбачено проведення заходів із розширення площі природно-заповідного фонду області та резервування цінних для заповідання територій та об’єктів, розроблення документації із землеустрою та проєктів створення, зміни меж для територій та об’єктів природно-заповідного фонду, проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів та належної охорони територій і об’єктів природно-заповідного фонду;

Волинь – один із найбільш заліснених регіонів України. Під лісами та лісовкритими площами знаходиться 687,2 тис. га або 34 %. Це становить третину території області. Головна мета – збільшення лісистості області до оптимального рівня 36 %. У 2025 році в оласті було проведено лісовідновлення на 2678,6 га та вирощено майже 13 млн шт. посадкового матеріалу. Ландшафтне різноманіття, комплекс лісових та болотних екосистем, щільне розміщення озер, сприятливі кліматичні умови зумовлюють своєрідність та багатство біологічного різноманіття області. Флора Волині нараховує понад 1300 видів рослин. До Червоної книги України занесено 109 видів рослин, а деякі рослинні угрупування занесені у Зелену книгу України. Щодо фауни, хребетні представлені 301 видом, ссавці – 65 видами, птахи – 180 видами, 194 види знаходяться під охороною, 106 видів занесені до Червоної книги України. Аборигенними є 90 % хребетних тварин, решта – інтродуковані та види-вселенці. В області значна увага приділяється охороні та збереженню рідкісних видів та тих, що зникають. Рішеннями Волинської обласної ради від 26.05.2009 № 29/30 затверджено Список регіонально рідкісних, зникаючих видів рослин, грибів і тварин, які потребують охорони у Волинській області, та від 20.12.2018 № 22/8 Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Волинської області;

відсутність ефективної системи управління відходами на території області, недостатні обсяги утилізації відходів, відсутність підприємств переробки відходів та обладнаних належним чином полігонів для захоронення відходів і, як наслідок, забруднення території (земель, лісів, водоохоронних зон водних об’єктів) промисловими та побутовими відходами. Відходи є одним із найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля, оскільки вони призводять до забруднення підземних та поверхневих вод, атмосферного повітря, земельних ресурсів. Проблема негативного впливу відходів на навколишнє середовище є однією з найбільш важливих у регіоні. Щорічно обсяги їхнього накопичення збільшуються, виникають несанкціоновані звалища, повільно вирішується проблема управління небезпечними відходами. Кількість полігонів і звалищ на території областістановить 467 одиниць, із загальною площею 79,3 га. Орієнтовний обсяг побутових відходів становить

21,2 млн м^3. Із 467 місць видалення відходів 11 є полігонами побутових відходів, а 456 – звалищами побутових відходів. Паспортизовано лише 23 % місць видалення відходів, і лише 11 % мають державні акти на земельні ділянки або укладені договори оренди землі. Система роздільного збирання побутових відходів впроваджується в основному на ПЕТ-пляшки. Частковим роздільним збиранням побутових відходів охоплено понад 70 % населення. Ситуація ускладнюється й тим, що існує значний розрив між кількістю накопичених відходів та обсягами їх знешкодження й перероблення. Для підвищення ефективності роботи у сфері управління відходами станом на сьогодні, розпорядженням обласної військової адміністрації від 09 вересня 2026 року № 528 затверджено Регіональний план управління відходами у Волинській області до 2035 року. До Програми включені заходи з будівництва споруд, придбання обладнання та установок для сортування та переробки твердих побутових відходів, раціонального використання, приведення об’єктів оброблення та видалення відходів у відповідність із встановленими вимогами, організація роздільного збирання побутових відходів;

необхідність підвищення рівня екологічної культури, пропагування нових знань, інформованості населення області, зокрема з питань сталого розвитку та охорони довкілля. Підвищення екологічної культури та поширення знань про сталий розвиток є критично важливими для охорони довкілля. Інформація для громадськості про стан довкілля, узагальнена за результатами моніторингових спостережень, оприлюднюється на офіційному вебсайті Волинської обласної державної адміністрації. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 року № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» в області функції із здійснення спостережень за станом об’єктів навколишнього природного середовища покладено на суб’єктів регіональної системи моніторингу довкілля. Крім цього, підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить або може призвести до погіршення стану довкілля, зобов’язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон, збирати, зберігати та безоплатно надавати дані або узагальнену інформацію. Основними заходами є впровадження еко-освіти, проведення інформаційних кампаній щодо запобігання забрудненню, просвіта населення з питань раціонального природокористування та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони довкілля.

Волинська область, як і інші регіони України, зазнає впливу глобальної кліматичної зміни, що призводить до зростання екстремальних погодних явищ, таких як паводки, сильні опади, порушення ґрунтового покриву, екстремальні температури. Ці зміни несуть суттєві ризики для водних ресурсів, сільського господарства, туризму, здоров'я населення, інфраструктури, збереження культурних пам’яток та економіки області в цілому. З метою зменшення вразливості регіону до зміни клімату та використання сприятливих умов для розвитку різних секторів економіки в області, у Стратегії розвитку Волинської області до 2027 року однією із стратегічних цілей є раціональне використання природних ресурсів, екологічна безпека, зменшення впливів та наслідків зміни клімату, виконання завдань якої

сприятиме підвищенню обізнаності про кліматичні ризики та заходи адаптації для області, а також активній участі зацікавлених сторін у впровадженні адаптаційних заходів.

МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища шляхом інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку для гарантування екологічно безпечного природного середовища для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем з урахуванням природних та економічних особливостей регіону.

Досягнення мети Програми потребує спрямування дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів, організацій, установ та підприємств області всіх форм власності на реалізацію пріоритетних напрямів діяльності у сфері ефективного користування природними ресурсами, дотримання вимог екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, просвітницької діяльності й екологічної обізнаності населення.

Програма формує стратегічну мету кожного з визначених напрямів охорони довкілля та першочергові заходи на період 2027–2031 років.

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Напрями діяльності та заходи Програми (наведено у додатку 2) відповідають завданням і функціям відповідальних виконавців та містять завдання:

1. Охорона та раціональне використання водних ресурсів

Напрями дій:

будівництво, реконструкція, ремонт споруд для очищення стічних вод, системи роздільної каналізації, каналізаційних мереж і споруд на них, а також заміна обладнання;

заходи з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення;

здійснення контролю за кількістю та якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси;

відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану водойм та річок;

заходи щодо боротьби зі шкідливою дією вод;

покращення функціонування меліоративних систем та гідроспоруд на них

Очікувані результати:

зниження антропогенного навантаження на водні об'єкти, зменшення скиду забруднювальних речовин; покращення гідрологічних, фізико-хімічних та біологічних показників стану водних об'єктів.

2. Охорона атмосферного повітря

Напрями дій:

проведення заходів, спрямованих на зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря;

проведення лабораторного контролю викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, інвентаризації джерел забруднення атмосферного повітря;

Очікувані результати:

зниження обсягу викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря;

володіння достовірною та оперативною інформацією про стан забруднення атмосферного повітря.

3. Охорона і раціональне використання земель

Напрями дій:

рекультивація порушених земель;

поліпшення малопродуктивних земельних угідь;

створення нових та реконструкція існуючих полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень на деградованих, малопродуктивних та ерозійно небезпечних землях.

Очікувані результати:

відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель;

відновлення родючості ґрунтів, підвищення екологічної стійкості ландшафтів та повернення земель у якісний господарський обіг;

закріплення піщаних, змитих ґрунтів на схилових ділянках.

4. Збереження природно-заповідного фонду та формування національної екологічної мережі

Напрями дій:

розширення площі природно-заповідного фонду області та резервування цінних для заповідання територій та об’єктів;

розроблення документації із землеустрою для територій та об’єктів природно-заповідного фонду;

розроблення проєктів створення, зміни меж, скасування статусу територій та об’єктів природно-заповідного фонду;

проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню та належну охорону природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Очікувані результати:

визначення та встановлення меж територій та об’єктів природно-заповідного фонду області, збереження територій природно-заповідного фонду області, припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття;

створення нових та розширення меж існуючих природно-заповідних об’єктів, збільшення відсотка заповідності області, розроблення схем формування екологічної мережі у громадах;

збереження якості поглиначів і накопичувачів парникових газів, що знаходяться в межах природно-заповідного фонду.

4. Охорона і раціональне використання рослинних ресурсів і

ресурсів тваринного світу

Напрями дій:

збереження та збільшення площі лісів та площі зелених насаджень у населених пунктах області;

заходи із запобігання інтродукції та поширенню чужорідних видів, які загрожують природним екосистемам

здійснення досліджень видового складу флори та фауни області та мігруючих видів, ведення кадастрів, інвентаризації та моніторингу місць зростання рослин, рослинних угрупувань та поселень тварин, що підпадають під охорону законодавства України та міжнародних договорів тощо.

Очікувані результати:

збільшення площ зелених насаджень на території області;

припинення втрат біотичного та ландшафтного різноманіття;

отримання достовірних даних щодо стану і цінностей біорізноманіття та заходів, які необхідно здійснити для його збереження, відновлення і сталого використання.

5. Управління відходами

Напрями дій:

впровадження ефективної системи збору, утилізації та видалення твердих побутових відходів у населених пунктах області, в тому числі запровадження роздільного збору відходів;

будівництво споруд, придбання обладнання та установок для сортування та переробки твердих побутових відходів;

рекультивація місць накопичення відходів та ліквідація стихійних сміттєзвалищ.

Очікувані результати:

збільшення обсягів сортування та переробки побутових відходів та поступове зменшення захоронення побутових відходів на сміттєзвалищах і полігонах та, як наслідок, скорочення утворення парникових газів;

зменшення шкідливого впливу відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини.

6. Екологічна освіта і наука, моніторинг довкілля, інформування населення та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони довкілля

Напрями дій:

видання поліграфічної та іншої продукції про стан довкілля області;

проведення культурно-масових заходів природоохоронного спрямування;

наукові дослідження, проєктні та проєктно-конструкторські розроблення у сфері охорони навколишнього природного середовища та розроблення, коригування регіональних програм, регіональних планів екологічного спрямування, організація проведення оцінки впливу на довкілля, стратегічної екологічної оцінки;

проведення моніторингових досліджень та інформування про їх результати.

Очікувані результати:

підвищення рівня екологічної освіти, культури та свідомості населення;

забезпечення участі громадськості в процесі прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля;

підвищення ефективності природоохоронних заходів з використанням наукових досліджень;

широкий доступ громадськості та органів влади до оперативної інформації про стан довкілля області.

ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ, ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ

Правові засади здійснення екологічної політики у Волинській області складаються із державного законодавства, нормативних документів, прийнятих органами центральної та місцевих влад, органами місцевого самоврядування у галузі природоохоронних та програмних заходів, затверджених у визначеному порядку і обов'язкових до виконання всіма суб'єктами господарської діяльності на території області.

Першочергові заходи із реалізації основних напрямів екополітики області, включені до екологічної програми, мають бути пріоритетними під час визначення параметрів розвитку області, у т.ч. економічних та фінансово-організаційних.

Джерелами фінансування виконання заходів Програми є:

кошти обласного бюджету;

кошти місцевих бюджетів;

інші кошти, не заборонені Бюджетним кодексом України.

На виконання заходів, передбачених Програмою, доцільно спрямовувати кошти спеціальних фондів обласного та місцевих бюджетів, які надійшли від сплати екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності.

Фінансування з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища здійснюється відповідно до Положення про обласний фонд охорони навколишнього природного середовища, затвердженого рішенням Волинської обласної ради 15 жовтня 2026 року №36/14.

Обмежені фінансові ресурси обласного та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища не дозволяють у повній мірі профінансувати природоохоронні заходи Програми, тому пропонується при фінансуванні заходів із загального фонду бюджетів зосередити увагу на таких об'єктах, що мають високий рівень готовності і найближчим часом зможуть забезпечити економічний ефект, збільшивши для них пріоритетність у виділенні необхідних коштів.

Оскільки фінансування екологічних програм може здійснюватись не лише за кошти бюджетів різних рівнів, а й з інших джерел, пропонується спрямувати на реалізацію цієї Програми кошти підприємств, установ та організацій, грантові кошти та інші джерела, не заборонені законодавством.

Ресурсне забезпечення Регіональної екологічної програми «Екологія 2027–2031» наведено у додатку 3.

Механізм реалізації Програми передбачає:

1) ефективне використання наявних природних ресурсів;

2) проведення постійної роботи щодо їх збереження (захисту від негативного впливу факторів антропогенного навантаження) та відтворення;

3) розробку та реалізацію заходів, спрямованих на постійне поліпшення якості навколишнього природного середовища в області.

Троки виконання Програми 2027–2031 роки. Поділ на етапи не передбачено.

ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРОГРАМИ

Реалізація передбачених Програмою природоохоронних заходів забезпечить:

1. Мобілізацію матеріальних та фінансових ресурсів, координацію заходів місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та господарюючих суб'єктів, залучення громадськості до природоохоронних дій через екологічну освіту та інформування населення.

2. Перехід до системи інтегрованого збалансованого управління у сфері використання і відтворення природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки території.

3. Зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря.

4. Поліпшення якості поверхневих вод внаслідок будівництва нових та реконструкції (ремонту, модернізації) існуючих очисних споруд.

5. Зменшення кількості захоронення промислових і твердих побутових відходів внаслідок запровадження новітніх технологій, системи роздільного збору відходів, будівництво споруд, придбання обладнання та установок для сортування та переробки твердих побутових відходів.

6. Захист територій від затоплення і підтоплення.

7. Припинення втрат біотичного та ландшафтного різноманіття, розширення мережі природно-заповідного фонду і формування регіональної екомережі.

8. Створення ефективної системи екологічної освіти та інформування населення з питань охорони навколишнього природного середовища.

Показники результативності Регіональної екологічної програми «Екологія 2027–2031» викладені у додатку 4.

КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Безпосередній контроль за ходом виконання Програми та координацію діяльності щодо реалізації заходів Програми здійснює управління екології та природних ресурсів обласної державної адміністрації (далі - управління).

Серед джерел фінансування природоохоронних заходів у рамках Програми визначено обласний фонд охорони навколишнього природного середовища (далі – Фонд) та місцеві бюджети.

Головні розпорядники коштів Фонду визначаються рішенням про обласний бюджет. У разі спрямування коштів Фонду у вигляді субвенції з обласного бюджету місцевим бюджетам, розпорядники коштів Фонду визначаються рішенням про відповідний місцевий бюджет.

Пооб’єктне планування природоохоронних заходів за цією програмою в межах обласного бюджету здійснюється на кожний фінансовий рік, відповідно до сформованого переліку, з обов’язковим співфінансуванням природоохоронних заходів за рахунок коштів місцевих бюджетів у межах, визначених відповідним розпорядженням голови облдержадміністрації.

Управління щокварталу надає обласній державній адміністрації та постійній комісії обласної ради з питань екології, раціонального використання природних ресурсів інформацію про хід виконання Програми.

Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія обласної ради з питань екології, раціонального використання природних ресурсів.

Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів покладається на розпорядників коштів, замовників заходів і виконавців робіт.

_____

Додаток 1
до Регіональної екологічної програми
«Екологія 2027–2031»

ПАСПОРТ
Регіональної екологічної програми «Екологія 2027–2031»

1.	Ініціатор розроблення Програми	управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації
2.	Розробник Програми	управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації
3.	Відповідальний виконавець Програми	управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації
4.	Виконавці Програми	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських, селищних, сільських рад, підприємства та організації
5.	Термін реалізації Програми	2027–2031 роки
6.	Мета Програми	стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища шляхом інтеграції екологічної політики до соціально-економічного розвитку для гарантування екологічно безпечного природного середовища для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем з урахуванням природних та економічних особливостей регіону
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	570 410 тис. гривень
	обласний бюджет	94 900 тис. гривень
	місцеві бюджети	58 590 тис. гривень
	інші джерела (власні кошти підприємств, грантові кошти)	416 920 тис. гривень

_____

Додаток 2
до Регіональної екологічної програми
«Екологія 2027–2031»

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ ВИКОНАННЯ
Регіональної екологічної програми «Екологія 2027–2031»

№ з/п	Зміст заходів	Виконавці	Термін виконання	Обсяги фінансування по роках, тис. грн							
				Джерела фінансування	Всього	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік	2031 рік	Очікуваний результат
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Усього за Програмою:											
УСЬОГО:				загальний обсяг, у т. ч.	570410	98485	93460	115115	126285	137065	
				обласний бюджет	94900	17700	18100	19050	19950	20100	
				місцевий бюджет	58590	11500	11100	11880	11880	12230	
				інші джерела	416920	69285	64260	84185	94455	104735	
Завдання 1. Охорона і раціональне використання водних ресурсів											
УСЬОГО:				загальний обсяг, у т. ч.	93150	24125	16450	16675	17825	18075	
				обласний бюджет	55950	12350	10250	10500	11400	11450	
				місцевий бюджет	22950	4950	4450	4550	4450	4550	
				інші джерела	14250	6825	1750	1625	1975	2075	
1	Будівництво, реконструкція, ремонт споруд для очищення стічних вод, системи роздільної каналізації, каналізаційних мереж і	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, обласна рада, органи	2027-2031	обласний бюджет	40800	9300	7200	7450	8450	8400	запобігання попаданню неочищених стічних вод на

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	споруд на них, а також заміна обладнання (зокрема виготовлення проєктно-кошторисної документації)	місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання		місцевий бюджет	13000	3000	2500	2500	2500	2500	рельєф та у підземні водоносні горизонти, зменшення споживання підземних вод
2	Заходи з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення	органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	
				інші джерела	7400	5000	500	500	650	750	
3	Здійснення контролю за кількістю та якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси (зокрема придбання систем, приладів тощо)	органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	
				інші джерела	1325	800	225	100	100	100	
4	Покращення екологічного стану та відновлення і підтримання гідрологічного режиму водних об'єктів на території Волинської області (зокрема виготовлення проєктно-кошторисної документації)	органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	1300	300	300	300	200	200	покращення екологічного стану та відновлення, підтримання гідрологічного режиму водних об'єктів
				місцевий бюджет	2300	500	500	500	400	400	
5	Проведення заходів від підтоплення населених пунктів та сільськогосподарських угідь на території Волинської області (зокрема виготовлення проєктно-кошторисної документації)	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	обласний бюджет	6700	1400	1400	1300	1300	1300	ліквідація підтоплення і затоплення, захист від шкідливої дії вод, покращення функціону-вання меліоратив-
				місцевий бюджет	3000	600	600	600	600	600	
				інші джерела	2700	500	500	500	600	600	
6	Проведення заходів, спрямованих на покращення функціонування внутрішньогосподарських	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування,	2027-2031	обласний бюджет	6900	1300	1300	1400	1400	1500	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	меліоративних систем та гідроспоруд на них (зокрема виготовлення проєктно-кошторисної документації, очистка, капітальний, поточний ремонти, реконструкція тощо) на території Волинської області	суб'єкти господарювання		місцевий бюджет	3400	600	600	700	700	800	них систем та споруд на них
				інші джерела	2700	500	500	500	600	600	
7	Проведення біологічної меліорації (шляхом зариблення) водних об'єктів	органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	обласний бюджет	250	50	50	50	50	50	поліпшення стану водойм, вилучення надлишків органічної речовини у гідросисте-мах
				місцевий бюджет	250	50	50	50	50	50	
				інші джерела	125	25	25	25	25	25	
Завдання 2. Охорона атмосферного повітря											
	УСЬОГО:			загальний обсяг, у т. ч.	18300	3700	3700	3700	3600	3600	
				обласний бюджет	10000	2000	2000	2000	2000	2000	
				місцевий бюджет	4500	900	900	900	900	900	
				інші джерела	3800	800	800	800	700	700	
1	Проведення заходів, спрямованих на зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря (серед них ремонт, реконструкція, модернізація котельного обладнання, встановлення та	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, обласна рада, органи місцевого самоврядування,	2027-2031	обласний бюджет	10000	2000	2000	2000	2000	2000	зниження обсягу викидів забрудню-вальних речовин в
				місцевий бюджет	4000	800	800	800	800	800	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	реконструкція обладнання для зменшення викидів забруднювальних речовин, проведення режимно-налагоджувальних робіт, модернізація діючих та встановлення нових пунктів спостережень тощо)	суб'єкти господарювання		інші джерела	2800	600	600	600	500	500	атмосферне повітря
2	Проведення лабораторного контролю викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, інвентаризації джерел забруднення атмосферного повітря (у тому числі придбання обладнання тощо)	органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	отримання інформації щодо стану атмосферного повітря
				інші джерела	1000	200	200	200	200	200	
Завдання 3. Охорона і раціональне використання земель											
	УСЬОГО:			загальний обсяг, у т. ч.	11100	2100	2100	2250	2250	2400	
				обласний бюджет	6900	1300	1300	1400	1400	1500	
				місцевий бюджет	4200	800	800	850	850	900	
1	Рекультивація порушених земель на території Волинської області (зокрема виготовлення проєктно-кошторисної документації)	органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	5000	1000	1000	1000	1000	1000	відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель
				місцевий бюджет	2500	500	500	500	500	500	
2	Поліпшення малопродуктивних земельних угідь на території Волинської області (зокрема виготовлення проєктно-кошторисної документації)	органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	1400	200	200	300	300	400	відновлення родючості ґрунтів, підвищення екологічної стійкості
				місцевий бюджет	1200	200	200	250	250	300	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
											ландшафтів
3	Заходи, пов’язані зі створенням нових та реконструкцією існуючих полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень на деградованих, малопродуктивних та ерозійно небезпечних землях	органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	500	100	100	100	100	100	закріплення піщаних, змитих ґрунтів на схилових ділянках
				місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	
Завдання 4. Збереження природно-заповідного фонду та формування національної екологічної мережі											
	УСЬОГО:			загальний обсяг, у т. ч.	7790	1570	1570	1550	1550	1550	
				обласний бюджет	3500	700	700	700	700	700	
				місцевий бюджет	4290	870	870	850	850	850	
1	Розширення площі природно-заповідного фонду області та резервування цінних для заповідання територій та об’єктів (проведення наукових досліджень, підготовка наукових обґрунтувань, експертних висновків)	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	500	100	100	100	100	100	створення нових та розширення меж існуючих природно-заповідних об’єктів, збільшення відсотка заповідності області
				місцевий бюджет	250	50	50	50	50	50	
2	Розроблення документації із землеустрою для територій та об’єктів природно-заповідного фонду	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	2500	500	500	500	500	500	
				місцевий бюджет	2500	500	500	500	500	500	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	Розроблення проєктів створення, зміни меж, скасування статусу територій та об’єктів природно-заповідного фонду	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	500	100	100	100	100	100	визначення та встановлення меж територій та об’єктів природно-заповідного фонду області, збереження територій природно-заповідного фонду області, припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття
				місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	
4	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню та належну охорону природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду (проведення наукових досліджень, виготовлення та встановлення огорож, інформаційних знаків тощо, утримання обєктів природно-заповідного фонду)	органи місцевого самоврядування	2027-2031	місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	
5	Розроблення місцевих схем формування екологічної мережі	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2027-2031	місцевий бюджет	540	120	120	100	100	100	
Завдання 5. Охорона і раціональне використання рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу											
УСЬОГО:				загальний обсяг, у т. ч.	246900	41280	41280	51380	51480	61480	
				обласний бюджет	1000	200	200	200	200	200	
				місцевий бюджет	4150	730	730	830	930	930	
				інші джерела	241750	40350	40350	50350	50350	60350	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Збереження та збільшення площі лісів на території Волинської області (серед них охорона, відтворення лісів, створення нових та реконструкція наявних лісових смуг і насаджень)	суб'єкти господарювання	2027-2031	інші джерела	240000	40000	40000	50000	50000	60000	збільшення площ зелених насаджень на території області
2	Збереження та збільшення площ зелених насаджень у населених пунктах Волинської області (зокрема на території підприємств)	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	місцевий бюджет	1300	200	200	300	300	300	підвищення ступеню озеленення населених пунктів
				інші джерела	500	100	100	100	100	100	
3	Заходи із запобігання інтродукції та поширенню чужорідних видів, які загрожують природним екосистемам	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	місцевий бюджет	2200	400	400	400	500	500	стримання поширення ареалу та недопущення надмірного роз-повсюдження
				інші джерела	250	50	50	50	50	50	
4	Здійснення досліджень видового складу флори та фауни області та мігруючих видів, ведення кадастрів, інвентаризації та моніторингу місць зростання рослин, рослинних угрупувань та поселень тварин, що підпадають під охорону законодавства України та міжнародних договорів тощо	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	обласний бюджет	500	100	100	100	100	100	припинення втрат біотичного та ландшафтного різноманіття
				місцевий бюджет	650	130	130	130	130	130	
				інші джерела	500	100	100	100	100	100	
5	Заходи щодо боротьби з браконьєрством	управління екології та природних ресурсів облдержадміністрації	2027-2031	обласний бюджет	500	100	100	100	100	100	охорона тваринного та рослинного світу
				інші джерела	500	100	100	100	100	100	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Завдання 6. Управління відходами											
УСЬОГО:				загальний обсяг у т. ч.	187950	24700	27300	38550	48550	48850	
				обласний бюджет	15300	700	3200	3800	3800	3800	
				місцевий бюджет	16750	2900	3000	3550	3550	3750	
				інші джерела	155900	21100	21100	31200	41200	41300	
1	Будівництво споруд, придбання обладнання та установок для сортування та переробки твердих побутових відходів	райдержадміністрації, обласна рада, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	обласний бюджет	11500	-	2500	3000	3000	3000	збільшення обсягів утилізації (переробки) відходів та поступове зменшення їх захоронення на сміттєзва-лищах і полі-гонах, скоро-чення утворе-ння парни-кових газів
				місцевий бюджет	6000	1000	1100	1300	1300	1300	
				інші джерела	150000	20000	20000	30000	40000	40000	
2	Приведення об'єктів оброблення та видалення відходів у відповідність із встановленими вимогами (облаштування, рекультивація місць накопичення відходів, ліквідація стихійних сміттєзвалищ тощо)	органи місцевого самоврядування	2027-2031	місцевий бюджет	4000	800	800	800	800	800	
3	Організація роздільного збирання побутових відходів (придбання спеціальної техніки, обладнання та влаштування майданчиків для роздільного збирання ТПВ)	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	обласний бюджет	3800	700	700	800	800	800	запровад-ження роздільного збору відходів, створення ефективної системи збору,
				місцевий бюджет	6100	1000	1000	1300	1300	1500	
				інші джерела	2900	500	500	600	600	700	
4	Забезпечення екологічно безпечного збирання, зберігання,	органи місцевого самоврядування,	2027-2031	місцевий бюджет	650	100	100	150	150	150	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	видалення та переробки відходів	суб'єкти господарювання		інші джерела	3000	600	600	600	600	600	утилізації та видалення відходів
Завдання 7. Екологічна освіта і наука, моніторинг довкілля, інформування населення та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони довкілля											
УСЬОГО:				загальний обсяг в т.ч.	5220	1010	1060	1010	1030	1110	
				обласний бюджет	2250	450	450	450	450	450	
				місцевий бюджет	1750	350	350	350	350	350	
				інші джерела	1220	210	260	210	230	310	
1	Проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок, фестивалів, акцій та інших заходів з популяризації охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики, створення бібліотек, відеотек, фонотек тощо	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	1000	200	200	200	200	200	підвищення рівня екоосвіти та самосвідомості населення в питаннях охорони природи
				місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	
2	Наукові дослідження, проєктні та проєктно-конструкторські розроблення у сфері охорони навколишнього природного середовища та розроблення, коригування регіональних програм, регіональних планів екологічного спрямування, організація	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2027-2031	обласний бюджет	1000	200	200	200	200	200	підвищення ефективності природоохоронних заходів з використанням наукових досліджень,
				місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	проведення ОВД, СЕО			інші джерела	440	50	100	70	70	150	забезпечення участі громадськості в процесі прийняття рішень
3	Здійснення моніторингу навколишнього середовища (встановлення, придбання, модернізація та атестація обладнання)	райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	місцевий бюджет	500	100	100	100	100	100	отримання оперативних та достовірних даних про стан довкілля
				інші джерела	250	50	50	50	50	50	
4	Підвищення кваліфікації працівників у сфері охорони навколишнього природного середовища	структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання	2027-2031	обласний бюджет	250	50	50	50	50	50	отримання та використання знань для підвищення ефективності виконання природо-охоронних проєктів та заходів
				місцевий бюджет	250	50	50	50	50	50	
				інші джерела	530	110	110	90	110	110	

Додаток 3
до Регіональної екологічної програми
«Екологія 2027–2031»

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Регіональної екологічної програми «Екологія 2027–2031»

(тис. грн)

Джерела фінансування Програми	Етапи виконання Програми					Всього витрати на виконання Програми
	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік	2031 рік	
1	2	3	4	5	6	7
Обсяг коштів, всього, зокрема:	98 485	93 460	115 115	126 285	137 065	570 410
Обласний бюджет	17 700	18 100	19 050	19 950	20 100	94 900
Місцеві бюджети	11 500	11 100	11 880	11 880	12 230	58 590
Інші джерела (власні кошти підприємств, грантові кошти)	69 285	64 260	84 185	94 455	104 735	416 920

Додаток 4
до Регіональної екологічної програми
«Екологія 2027–2031»

ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ
Регіональної екологічної програми «Екологія 2027–2031»

№ з/п	Найменування завдання	Найменування показників виконання завдання	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії Програми	Значення показника, у тому числі за роками					
					2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік	2031 рік	всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	**Охорона і раціональне використання водних ресурсів**	Будівництво, реконструкція, ремонт споруд для очищення стічних вод, системи роздільної каналізації, каналізаційних мереж і споруд на них *- кількість об'єктів*	од.	16	5	4	5	6	6	26
		Захист населених пунктів та сільськогосподарських угідь від підтоплення, покращення функціонування внутрішньогосподарських меліоративних систем та гідроспоруд на них *- кількість об'єктів*	од.	51	12	12	11	11	11	57
		Охорона підземних вод та ліквідація джерел їх забруднення, контроль за кількістю та якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси *- кількість проведених заходів*	од.	16	4	4	4	4	4	20

2.	**Охорона атмосферного повітря**	Зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря установами та підприємствами, проведення лабораторного контролю викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, інвентаризації джерел забруднення атмосферного повітря - *кількість проведених заходів*	од.	25	6	5	5	5	5	26
3.	**Охорона і раціональне використання земель**	Рекультивація порушених земель та поліпшення малопродуктивних земельних угідь - *кількість проведених заходів*	од.	0	2	3	3	4	4	16
4.	**Збереження природно-заповідного фонду та формування національної екологічної мережі**	Розроблення проєктів, документації із землеустрою з метою створення та упорядкування територій та об'єктів природно-заповідного фонду - *кількість розроблених документів*	од.	16	3	3	4	4	4	18
5.	**Охорона і раціональне використання рослинних ресурсів і ресурсів тваринного світу**	Збільшення та збереження та збільшення площ зелених насаджень на території області (зокрема стримання поширення ареалу чужорідних видів) - *кількість проведених заходів*	од.	36	7	7	7	8	8	37
6.	**Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів**	Приведення об’єктів оброблення та видалення відходів у відповідність із встановленими вимогами - *кількість проведених заходів*	од.	49	15	17	21	25	25	103
		Забезпечення екологічно безпечного збирання, зберігання, видалення та переробки відходів, організація роздільного збирання побутових відходів - *кількість проведених заходів*	од.	108	30	30	30	30	30	150
7.	**Екологічна освіта і наука, моніторинг довкілля,**	Підвищення рівня екологічної освіти населення, забезпечення участі громадськості в процесі прийняття рішень з		25	5	5	6	6	6	28

	інформування населення та залучення громадськості до прийняття рішень з питань охорони довкілля	питань, що стосуються довкілля - *кількість укладених договорів*	од.							

_____